РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІЛОЛОГІЇ ТА МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН

Збірник наукових праць

Наукові записки
Рівненського державного гуманітарного університету

Заснований в 2009 році

Рівне − 2014

ББК 81
А - 43
УДК: 8

Актуальні проблеми філології та методики викладання гуманітарних дисциплін: Збірник наукових праць. Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. — Рівне: РДГУ, 2014. — 88 с.

Збірник наукових праць містить статті з актуальних проблем викладання іноземної мови, філології, теоретико-методологічних, культурологічних, літературознавчих, мовознавчих проблем спілкування.

Матеріали можуть бути корисними для науковців, працівників навчальних закладів, викладачів та студентів вищих педагогічних навчальних закладів.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:
Безкоровайна Ольга Володимирівна − доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);
Заступник головного редактора:
Мороз Людмила Володимирівна – кандидат філологічних наук, професор (відповідальний редактор) (Рівненський державний гуманітарний університет).

ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ:

Постоловський Руслан Михайлович – кандидат історичних наук, професор, член-кореспондент Міжнародної слов'янської академії наук, ректор (Рівненський державний гуманітарний університет);
Михальчук Наталія Олександрівна − доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);
Вербець Владислав Володимирович – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);
Архангельська Алла Мстиславівна – доктор філологічних наук, професор (Рівненський інститут слов'янознавства Київського славістичного університету);
Оляндер Луїза Костянтинівна – доктор філологічних наук, професор(Волинський національний університет ім. Лесі Українки);
Гороть Євгенія Іванівна –доктор філологічних наук, професор (Волинський національний університет ім. Лесі Українки);
Коваль Ганна Петрівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);
Литвиненко Світлана Анатоліївна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);
Стеріополо Олена Іванівна – доктор філологічних наук, професор, (Київський національний лінгвістичний університет);
Малафіїк Іван Васильович – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент АПСН (Рівненський державний гуманітарний університет);
Павелків Роман Володимирович – доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);
Ніколайчук Галина Іванівна – кандидат педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);
Зимомря Микола Іванович – доктор філологічних наук, професор (Дрогобицький педагогічний університет ім. Івана Франка);
Сербіна Тетяна Георгіївна – кандидат філологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет).

Затверджено Вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 2 від 26.09.2014 р.).

За достовірність фактів, дат, назв і т. п. відповідають автори статей. Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії. Рукописи рецензуються і не повертаються.

Адреса редакції: *33028 м. Рівне, вул. Остафова, 31. Рівненський державний гуманітарний університет*

ISBN 966 — 7281 — 09 — 03.
© Рівненський державний гуманітарний університет, 2014

УДК:(378.147.016:811.111) **А.С. ДУБРОВА, В.М. ТРОФІМЧУК**

СИСТЕМА І ХАРАКТЕР ВПРАВ ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНОГО КУРСУ ДЛЯ ІНТЕНСИВНОГО НАВЧАННЯ ЧИТАННЯ

Резюме. *Розглянуто систему і характер вправ професійно-орієнтованого курсу для інтенсивного навчання читання.*

Ключові слова: *бакалавр, професійне читання, комунікативні вміння, інтенсивне навчання.*

Постановка проблеми. Умови викладання іноземної мови в немовному вузі при максимально стиснутому курсі навчання, що складає 90 навчальних годин (одне заняття на тиждень) та підсумковий іспит у четвертому семестрі, вимагала зосередити основну увагу та зусилля передусім на читання літератури з фаху.

Актуальність дослідження обумовлена тим, що цілеспрямоване навчання читання є необхідною умовою набуття студентами за порівняно короткий період часу достатнього рівня комунікативної компетенції для подальшої професійної та наукової діяльності.

Метою нашої статті є показати, що вивчення іноземної мови для спеціальних цілей є зараз дуже популярною і у принципі придатною як основа для подальшої методичної і дидактичної розробки. Вона також узгоджується з діяльнісним підходом до навчання: оволодіння іноземною мовою в немовному вузі має визначатися конкретною фаховою необхідністю і, як наслідок, - відповідною діяльністю.

Аналіз досліджень і публікацій. Професійно-орієнтованого навчання читання присвячували свої праці такі науковці як В.П. Бєлянін, Є. Д. Божовіч, Є. М. Верещагіна, І. А. Зімняя, В. Т. Костомаров, Є. І. Пасссов, Л.В. Щерба, П. В. Чепелєва.

Досвід показує, що фахівці пов’язують володіння мовою переважно з читанням, і лише деякі з них в необхідній мірі володіють відповідними комунікативними вміннями. Однією з причин цього є те, що підручники іноземних мов, що використовуються в немовних вузах, в методичному плані не задовольняють сучасні вимоги. Часто вони викликають інтелектуальне та емоційне незадоволення викладачів і студентів. Дуже мало вузькопрофільних підручників, спрямованих на навчання читання для спеціальних цілей.

Дидактичні та методичні основи інтенсивного навчання професійного читання вимагають подальших теоретичних розробок. З іншого боку, вже розроблені і загальновизнані теоретичні принципи в недостатній мірі реалізуються в чинних підручниках для немовних вузів.

Це такі як принцип свідомості, принцип науковості і, зокрема, принцип активності у навчанні іноземної мови, який стверджує, що інтелектуальна активність забезпечується постановкою проблемних завдань, які стимулюють пізнавальні процеси.

Спостерігаються недоліки в логіці організації навчального матеріалу, не вистачає комунікативних завдань, переважають вправи на механічне повторення. Дидактичні матеріали, як правило, не спонукають студентів до самостійного аналізу, роздумів, творчості.

Цілі навчання читання іноземною мовою є різними на різних етапах і визначаються як досягнення того чи іншого рівня комунікативної компетенції. Ми вважаємо, що вже на початковому етапі студенти мають оволодіти всіма видами читання адаптованої літератури з фаху. При підготовці бакалавра необхідно розвивати у студентів уміння пошуку та осмислення інформації при роботі з оригінальною літературою. Досягнути поставлених цілей можна тільки на базі адекватного підручника. Кожен вузівський підручник іноземної мови має бути моделлю певної прийнятої за основу системи навчання.

Здійснюючи визначені програмою і конкретизовані поетапно цілі і задачі навчання, підручник за характером відбору та організації навчального матеріалу, тобто всіх елементів своєї структури, особливостей текстів та їх кількості, формування завдань і вправ повинен реалізувати певний метод і систему методів, які складають його дидактичну основу і визначають його адекватність щодо поставлених цілей. Викладач може реалізувати у навчальному процесі задану методикою систему тільки в тій мірі, в якій вона відображена в підручнику. Важливим є також урахування реальних умов навчання.

Наша концепція базується на наступних чинника:

1. Принцип проблемного навчання може і має бути одним з головних, що реалізуються в підручниках іноземної мови, призначеному для інтенсивного навчання професійного читання.
2. Проблемні завдання за суттю є комунікативними, і і проблемне навчання в умовах технічного вузу найповніше втілює принцип комунікативної спрямованості у навчанні читання.
3. Підручник може будуватися з урахуванням декількох дидактичних принципів, але пріоритет ним буде той із них, який є найдієвішим у визначеному виді мовленнєвої діяльності.

Не викликає сумніву необхідність посилення інтелектуальної діяльності студентів і стимулювання їх пізнавальної активності при вивченні іноземної мови. Необхідно також зазначити, що студент технічного вузу як суб’єкт професійної діяльності має свою специфіку. Потрібно врахувати особливості технічного способу мислення майбутніх інженерів, нахил до вирішення проблем, здатність розмірковувати, аналітично мислити, встановлювати логічні зв’язки, порівнювати і робити висновки. Саме ці риси роблять явними переваги використання проблемного навчання і проблемних завдань в роботі з цим контингентом студентів. Важливим є також розвиток самого мислення у процесі такої навчальної діяльності. Зокрема, дослідники відмічають, що в

психології та методиці навчання іноземних мов питання проблемного навчання, зокрема постановка проблемних завдань, розроблені надзвичайно слабко і що вкрай потрібна розробка підручника іноземної мови для немовного вузу з використанням проблемних завдань.

Ефективність процесу навчання читання та його кінцевий результат у значній мірі визначаються методично обґрунтованою і практично доцільною системою вправ. Ми зупинимося на розгляді вправ, які є найефективнішими, хоча вони найменш відображені та реалізовані у вузівських підручниках іноземних мов.

Початковий етап є перехідним ступенем між шкільним і вузівським курсами навчання. На жаль, багато випускників шкіл не мають достатніх знань з морфології та синтаксису мови, що вивчається, тому система занять повинна будуватися з урахуванням мінімальних знань студентів. Навчання читання на цьому етапі має на меті розвиток та активізацію умінь в роботі з адаптованими текстами.

Студент може успішно виконувати комунікативне завдання читання тільки в тому разі, якщо мовні труднощі не перешкоджають процесові отримання інформації. Тому оволодіння відповідними знаннями і формування мовленнєвих умінь є необхідною складовою частиною процесу навчання читання.

Вправи лінгвістичного характеру вимагають постійного звернення до знань. Оскільки система знань з іноземної мови, як і з будь-якого іншого предмета, включає і засвоєну готову інформацію та знання, що здобуваються у процесі пошуку, то лінгвістичний матеріал, який підлягає засвоєнню, може подаватися в підручнику як традиційними видами завдань (вправами рецептивного і репродуктивного характеру), так і творчими, проблемними вправами, причому останнім має бути віддана перевага. Між тим, типові вправи вузівських підручників є винятково тренувальними. Вони у своїй більшості одноманітні, мають стереотипні формулювання, у них повністю відсутній творчий потенціал. Домінує штучне лексичне наповнення, дуже часто не пов’язане з текстовим матеріалом уроку. Все це значно знижує ефективність вправляння. Існує думка, що зловживання великою кількістю однотипних вправ у практиці навчання притуплює зацікавленість учнів і тим самим послаблює міцність засвоєння, яка далеко не завжди пропорційна кількості і частоті стереотипних вправ.

Практика показала, що системи вправ можна будувати за іншими методичними принципами. Необхідно віддавати перевагу вправам творчого, проблемного характеру, таким, що вимагають інтенсивного мислення, мобілізують увагу, спонукають до самостійних висновків. З практики викладання добре відомо, що студенти не перекладають відомі їм граматичні конструкції не тому, що не знають правил, а частіше тому, що не бачать і не розпізнають їх у тексті. Чи не корисніше поставити перед ними велику розумову проблему, подати завдання під іншим кутом зору? Наведемо приклади формулювань проблемних вправ, що формують лінгвістичну компетенцію студентів.

- В якому з нижче поданих речень слово (*form* є іменником, а в якому дієсловом? Обґрунтуйте свою точку зору.
- Поставте подані в дужках дієслова в Present Indefinite Active або Passive voice. Чи можна виконати це завдання, не читаючи речення до кінця?
- Однаково чи по-різному перекладається форма Participle I у поданих реченнях? Аргументуйте свою відповідь.
- У якому із наведених речень дієслово to have потрібно перекладати, а в якому – ні? Обґрунтуйте свою відповідь.
- Яку, на вашу думку, помилку можна зробити, перекладаючи речення з дієсловом to be? Про що слід пам’ятати, щоб уникнути цієї помилки? Сформулюйте інструкцію для перекладача.
- В чому полягає структурна схожість наступних речень? Перекладіть їх, користуючись відповідним правилом (правило не називається).
- З якою формою дієслова схожий герундій? На що потрібно звернути увагу, якщо в тексті трапляються схожі форми? Прокоментуйте переклад наступних речень.
- Порівняйте наступні пари речень. Що допомагає вам правильно визначити функції слів із закінченням -ed?

Проблемні вправи, що розвивають уміння розпізнавати лексичні одиниці за формальними ознаками, швидко знаходити структурно семантичні відповідності іноземної та рідної мов, враховуючи найскладніші моменти засвоєння, приводять студентів через активний пошук до самостійного висновку, усвідомлення, стійкого запам’ятовування, вчать уважного відношення до слова і будівельного елемента слова. Такі завдання можуть бути дуже різноманітними:

- Яке значення об’єднує іменники *injector, compressor, cultivator, reflector…?* Назвіть суфікс, який виражає спільне значення. Чи знаєте ви ще якісь слова з цим суфіксом?
- Чи відомі вам в українській мові складні слова, перший компонент якого подібний до англійського *air*?
- За якою ознакою згруповані наступні слова? Чи можна, знаючи одне слово в групі, перекласти решту, не користуючись словником? Що для цього необхідно? (дається кілька груп споріднених слів, наприклад: to produce-produser-production-produktive-produktively-produktivity).
- Як ви гадаєте, чи достатньо помітити схожість цих інтернаціональних слів зі словами рідної мови, щоб правильно зрозуміти їх значення? Що ще для цього необхідно? (Наприклад: hydraulically, speciality, classify, linear, organizer, vertical…)
- Які дієслова з префіксом re- можна перекласти одним словом, а які описово? Rebuild, rewrite, reopen, renew, retransmit, remeasure, reequip, reproduce, reorganize…

- За яким принципом можна згрупувати наведені слова? Згрупуйте слова за вказаним вами принципом (Дається 20-25 похідних слів. Перший студент починає групування, не оголошуючи, який принцип він вибрав: другий продовжує і т. д. Останній студент оголошує, який принцип був взятий за основу групування).
- Як, на вашу думку, чи слід шукати у словнику переклад слова (наприклад: overheated, unploughed, reassemble, manouvrability, multicylinder). Поясніть хід своїх міркувань.

Проблемні завдання є творчими вправами, орієнтованими і на навчання, і на контроль: усвідомлення та закріплення матеріалу, нерозривно пов'язане з контролем засвоєння, через що увесь режим проблемного навчання можна охарактеризувати як «навчаючий контроль», або «навчання через проблемне завдання».

Слід звернути увагу на форму подачі завдань: в них обов'язково є завдання, а не тільки вказівка виконати певну навчальну дію. Психологи стверджують, що яке завгодно знання засвоюється тільки тоді, коли є запитання, оскільки пошук відповіді на нього вимагає напруження думки, самостійних зусиль, мобілізації отриманих раніше знань. Саме ця форма подачі мовної або мовленнєвої задачі – запитання робить завдання за суттю комунікативним, створює основу для постійної комунікативної взаємодії викладача та студента. Діалогічний спосіб пояснення навчального матеріалу, наявний при проблемному викладанні, знаходить продовження в діалогічному характері виконання вправ за схемою «запитання-відповідь», а не за схемою «вказівка-виконання». Комунікативна спрямованість таких завдань досягається ще й тим, що вони розраховані на одночасне виконання всією групою студентів: в діалозі з викладачем, в обміркуванні і вирішенні задачі беруть участь всі студенти, а обмеження часу на її виконання сприяє активізації розумової та навчальної діяльності.

Володіння мовним матеріалом дозволяє студентам зосередити подальші зусилля на розумінні та переосмисленні тексту.

При підготовці бакалавра (другий рівень) вправи передусім мають розвивати у студентів уміння пошуку та осмислення інформації при роботі з оригінальною літературою з фаху. Професійна і проблемна спрямованість в навчанні різних видів читання повинна відображатися не тільки в тематиці текстів, але і в характері текстових вправ, які служать за основу для виконання навчальних дій. Зацікавленість у виконанні цих завдань у значній мірі залежить від постановки задач, їх формулювання, новизни. Значна частина текстових вправ може мати проблемний характер. Вони містять у собі запитання, на яке в тексті немає готової відповіді: таким чином створюється проблемна ситуація. Щоб відповісти на проблемне запитання, слід подолати деякі інтелектуальні труднощі, потрібні власні розумові зусилля, уміння не тільки зрозуміти, але й оцінити отриману з тексту інформацію.

Як проблемні можна рекомендувати наступні завдання:

Визначте ту частину тексту, в якій наявна для вас нова інформація? Чи викликає вона професійну зацікавленість?

Чи дає прочитаний текст можливість визначити, в якому випадку виникне перегрів двигуна? Аргументуйте свою відповідь.

Уважно розгляньте малюнок? Чи всі прилади та важелі керування, що зображенні на малюнку, описані в тексті?

Коротко перекажіть принципи дії (машини, двигуна, агрегату…)

Чи достатньо повне описання … містить текст?

Порівняйте сказане в тексті з тим, що вам було раніше відомо про … Чи отримали ви нову інформацію? Яку конкретно?

Чи можна використовуючи одержану з тексту інформацію, дати конкретні рекомендації для перевірки системи передач (змащування, живлення, охолодження) трактора?

Третій, найвищий рівень володіння іноземною мовою фахівцем з повною вищою освітою (магістром) передбачає вміння здійснювати творчий пошук та обробку інформації, отриманої при роботі з оригінальною літературою з фаху, зріле володіння всіма видами читання. Рекомендується використовувати завдання, які відображають реальні ситуації професійного читання фахівця, розвивають уміння перетворювати інформацію в залежності від поставлених задач, використовувати набуті знання в новій ситуації. З огляду на достатню складність завдань допускаються відповіді і рідною мовою.

Чи можна виходячи з текстової інформації, вказати, якими мають бути дії тракториста, якщо потрібно збільшити швидкість працюючого двигуна?

Розкажіть про типи глушників (форсунок…). Якому типові ви надали б перевагу і чому?

Чи допоможе вам прочитаний текст визначити, які саме частини системи повітряного охолодження двигуна необхідно перевірити, якщо потрібно підготувати систему до роботи? Аргументуйте свою відповідь.

Як ви вважаєте, чи можна замінити один вид знаряддя (марку пального і т. д.) іншим? Доведіть правильність своєї відповіді, використовуючи дані з тексту.

При виконанні завдань такого типу має місце малий науковий пошук, відбувається самооцінка власної пізнавальної діяльності. Дуже важливо, що вони націлюють студентів на подальше використання одержаної інформації в навчальній, пізнавальній і майбутній професійній діяльності.

Порівняйте опис (наприклад, навісного і причіпного дискових плугів) і визначте, який з них найпридатніший для використання в умовах вашого району.

Чи зацікавила вас описана в тексті нова модель комбайна (плуга)?

Чи хотіли б ви придбати таку машину для роботи у вашому господарстві? Які характеристики стали визначальними для вашого вибору?

Чи погоджуєтесь ви як майбутній фахівець з основними висновками статті? Обґрунтуйте свою точку зору.

Чи читали ви раніше про трактори фірми Massey-Ferguson?

Виходячи зі змісту прочитаного тексту, розкажіть, чим відрізняється їх будова від відомих вам моделей трактора.

Проблемні завдання такого характеру розроблені і внесені нами до підручника «Англійська мова» для інженерних спеціальностей сільськогосподарських вузів.

Досвід створення підручника англійської мови для технічного вузу з використанням проблемних задач за всіма аспектами навчання дозволив нам розробити певну схему, яка дає можливість послідовно включати проблемні завдання до структури підручника.

Робота з цим підручником дала можливість оцінити ефективність запропонованої системи вправ і зробити висновок, то внесення проблемних завдань до підручника забезпечує творчу діяльність з його матеріалом, сприяє підвищенню інтересу студентів як до самого підручника, так і до вивчення іноземної мови.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гальперин И.Р. Очерки по стилистике английского языка. - М.: Изд-во литературы на иностранных языках, 1958. - 460 с.
2. Грызулина А. П. Обучение чтению научно-популярной литературы на английском языке: Учеб. пособие. – М.: Высш. школа, 1978. – 110 с.
3. Бухбиндер В.А. О некоторых теоретических и прикладных аспектах текста // Лингвистика текста и обучение иностранным языкам: Сборник науч. статей / Отв. ред. В.А. Бухбиндер. - Киев: Вища школа, 1978. - С. 30-38.
4. Програмаз англійської мови для професійного спілкування. Колектив авторів: Г. Є. Бакаєва, О. А. Борисенко, І. І.Зуєнок та ін. – К. : Ленвіт, 2005. – 119 с.
5. Бородіна Т.І., Бовчалюк П.П. Система і характер вправ професійно-орієнтованого підручника для інтенсивного навчання читання // Іноземні мови. – 2000. –№ 3. – С. 37-39.

Резюме. *Рассмотрена система и характер упражнений профессионально-ориентированного курса для интенсивного обучения чтению.*

Ключевые слова*: бакалавр, профессиональное чтение, коммуникативные умения, интенсивное обучение.*

The summary*. The article deals with the system and the nature of the exercise professionally-oriented course for intensive reading training.*

Keywords*: bachelor, professional reading, communication skills, intensive training.*

Одержано редакцією 7.05.2014 р.

УДК:373(4) **Л.О. БАТАЛІЯ**

ПЕДАГОГІЧНІ ТА ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ АЛЬТЕРНАТИВНИХ ШКІЛ В КРАЇНАХ ЗАХІДНОСЛОВ'ЯНСЬКОГО СВІТУ

Резюме.*У статті розглядаються педагогічні та теоретичні засади розвитку альтернатиних шкіл західнослов'янських країн (Чехії, Польщі та Словаччини), аналізуються їх особливості та значення.*

Ключові слова: *альтернативне навчання, класно-урочна система освіти, саморозвиток, інноваційні підходи.*

Постановка проблеми. В педагогічному словнику відомий польський вчений В. Оконь вперше запровадив термін «альтернативне виховання»- це нові виховні процеси, нові моделі шкіл, які характеризуються інноваційністю, демократизмом, відкритістю та своєю новизною. [10; 2]. Вчитель альтернативних освітніх закладів- це людина, яка має власне бачення та скеровує свою енергію на вдосконалення процесу викладання та навчання, презентує свої власні концепції, це вчитель-новатор.

Альтернативна освіта 20-го століття перенесла багато різних змін. Наприклад, у Польщі 1999-2000 рр. налічувалось 381 початкових альтернативних шкіл, 445 середніх, 356 технічних та 159 вищих освітніх альтернатив.

У процесі створення, організації та діяльності альтернативних шкіл можна відзначити такі критерії їх поділу:

1. Відповідно до програм навчання:
- загальноосвітні школи;
- професійні школи.

ЗМІСТ

Скібчик А.В., Мороз Л.В. Оригінал як дискурс: стратегії і тактики співрозмовників 3

Ковалюк В.В. Структурно-семантичні особливості неологізмів англо-американського походження в сучасній українській мові 4

Опанасюк І.О., Мороз Л.В. Слова в часі (неологізми, архаїзми та історизми): особливості їх перекладу 7

Пашко І.О., Мороз Л.В. Жанрово-стилістична домінанта в перекладі 10

Вакулинська Л.М. Повтор як комунікативний мовний засіб у німецькомовних біблійних текстах 12

Остапчук М.В., Дуброва А.С. Життєвий, творчий шлях та науково-педагогічна діяльність К. Е.Ціолковського 14

Крук М., Мороз Л.В. Рівні та одиниці перекладу 18

Пашкевич М., Мороз Л.В. Синтаксичний рівень і його одиниця: речення/висловлювання та їх дифініції для перекладознавства 21

Король О.Ю., Мороз Л.В. Значення поняття стилю для перекладацької інтерпретації 24

Хомицька Р.В. Семантичний аналіз прислів'їв та приказок 26

Бігунова С.А., Зубілевич М.І. Лінгвостилістичні особливості тексту як продукту мовлення 29

Краля І.В., Мороз Л.В. Час і простір у художньому творі як видова ознака мемуарної літератури 32

Калініченко М. Н. Готорн і «друге велике пробудження» 34

Мороз Л.В. Завершальна фаза еволюції конні-кетчерівського памфлету 38

Шкода Н., Мороз Л.В. Сюжетно-композиційні новації – провідний чинник жанрового розвитку художніх життєписів 39

Новосад Н.І., Мороз Л.В. Художня біографія як різновид ренесансної «літератури факту» 42

Мороз Л.М. Новелістична традиція на теренах англійського Ренесансу 44

Михальчук Н.О., Івашкевич Е.Е. Особливості розуміння поетичних творів Філіпа Морена Френо 49

Кисляк О.В., Кравець Д.В. Неочікуваний і зовсім несподіваний Ремарк 53

Дуброва А.С., Трофімчук В.М. Система і характер вправ професійно орієнтованого курсу для інтенсивного навчання читання 56

Баталія Л.О. Педагогічні та теоретичні засади розвитку альтернативних шкіл в країнах західнослов'янського світу 59

Кушнір Н.В. Застосування комп'ютера на заняттях з іноземної мови 62

Черуха Н.В., Черуха В.В. Тенденції розвитку методики викладання іноземних мов в Україні та за кордоном 64

Бойко Н.Г. Краєзнавчий матеріал як фактор забезпечення соціокультурної компетенції 67

Данілова Н.Р. Застосування комп'ютерних технологій для навчання студентів-економістів іноземній мові 69

Безкоровайна О.В. Культура особистісного самоствердження студента-філолога – актуальна соціально-педагогічна проблема 71

Кочубей О.С. Запровадження компетентнісного підходу у підготовці фахівців з вищою освітою 74

Давнюк С.В., Козіцька О.А. Проблеми формування мовної культури студентів 78

Олесюк Л.В. Звуконаслідувальна лексика в сучасній англійській мові 80

Михальчук Н.О., Івашкевич Е.З. Social intellect of the person in the space of his/her complex of interpretations 82

Відомості про авторів 86

Зміст 87

Наукове видання

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІЛОЛОГІЇ ТА МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН

Збірник наукових праць

Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету

Заснований у 2009 р.

Відповідальний редактор збірника Петрівський Я.Б.
Відповідальний за підготовку збірника до видання Мороз Л.В.
Технічний редактор Ковалюк В.В.
Комп'ютерна верстка Ковалюк В.В., Краля І.В.

Підписано до друку 26.09.2014 р.
Формат 60х84 1/8. Папір офсетний № 1. Гарнітура Times New Roman. Друк різографічний.
Ум. друк. арк. 24,02. Обл. вид. арк. 17,39. Наклад 120.

Адреса редакції: 33028 м. Рівне, вул. Остафова, 31
Рівненський державний гуманітарний університет.

Віддруковано в редакційно-видавничому відділі
Рівненського державного гуманітарного університету
33028 м. Рівне, вул. С.Бандери, 12, тел. 26-48-83

А – 43 **Актуальні проблеми філології та методики викладання гуманітарних дисциплін: Збірник наукових праць. Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. — Рівне: РДГУ, 2014. — 88 с.**

ISBN 966 — 7281 — 09 — 03.

Збірник наукових праць містить статті з актуальних проблем викладання іноземної мови, філології, теоретико-методологічних, культурологічних, літературознавчих, мовознавчих проблем спілкування.

Матеріали можуть бути корисними для науковців, працівників навчальних закладів, викладачів та студентів вищих педагогічних навчальних закладів.

УДК: 81'243 **ББК 81.2**